

Адыгэ мажэ

№ 234 (19748)

2010-рэ ильэс

БЭРЭСКЭШХУ
ТЫГЬЭГЬАЗЭМ и 3

ОСЭ ГЬЭНЭФАГЬЭ ИГЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Тыгъэгъазэм и 3-р — сэкъатныгъэ зиІэхэм я Дунэе маф

Льытэныгъэ зыфэтшырэ ныбджэгъухэр!

Зипсауныгъэ пыч фэхъугъэ цыфхэм я Мафэ тыгъэгъазэм и 3-м зэрэдунаеу ыцыхагъэунэфыкІы.

Мы мафэм нэбгырэ нэпчэ ыгу кыбгъэкІыжъын фае сэкъатныгъэ зиІэхэм социальнэ, медицинэ ІэныІэгъум имызакъоу гукІэгъуи, гуыцІэ фаби зэрящыкІагъэр.

А цыфхэм тиІэпыІэгъу ящыкІагъ, ау загъорэ лІыхъужъыныгъэ шыпкэм идесэхэр ежъми къагъэлъагъоу мэхъу.

Ахэр апыгъэрэ ыкІи гуыт еджанІэхэм ачІэсых, спортымрэ музыкэмрэ апылтых, художественнэ самодетельностымрэ творческэ фестивалхэмрэ ахэлажъэх.

Ахэм къыныгъохэр зэрэцагъэзыехэрэр, ямурад къадэхъуным пае теубытэгъэ ин зэрахлъыр умыгъэшІэгъон плъэкІырэн.

Мы аужырэ илгъэхэм сэкъатныгъэ зиІэ цыфхэм ялофыгъохэм республикэм нахь анаІэ щатырагъэт хъугъэ: гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэу «Адыгэ Республикэм ис сэкъатхэм социальнэ ІэныІэгъу ятыгъэныр» зыфилорэр агъэцкІэ, ІофшІэн ягъэгъотыгъэным илофыгъохэр зэшІуахых, спортым хъэргъэнхэмкІи амалхэр арагъэгъотых.

Сэкъатныгъэ зиІэхэр джырэ цыфхэм хэлэжъэнхэм пае тишІуагъэ зэрдгъэкІыштым ренэу ыуж титын, амалыкІэхэм талыхъун фае.

ГуыцІэ къодыуеу цымытэу, Іофтхъбзэ гъэнэфагъэхэмкІэ ахэм тызэрафэзъмэкІырэр къэдгъэлъэгъон фае.

Еджэным, ІофшІэным, спортым, искусствэм ыкІи наукэм гъэхъэгъышхэр ащыгъушІынху тышгъуфэлъаІо!

Шъо шыгъэхъэкІи къышгъунэблагъэхэмкІи шІум, насыным шыуащымыкІэнэу, шыгъэхъэм ягуфэбзэ ренэу зэхъышІэнэу шыфэтІо!

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу
Анатолий ИВАНОВ

ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытым щылажъэхэрэм афэкІо

Льытэныгъэ зыфэтшырэ кІэлэгъаджэхэр, студентхэр ыкІи
колледжыр къэзыухыгъэхэр!

ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытыр къызызІуахыгъэр ильэс 50 зэрэхъурэм фэшІ гуфэбэныгъэ хэлъу тышгъуфэгъушІо!

ЛэшІэгъуныкыокІэ узкІэІэбжъэм мы гуыт еджанІэу къызызІуахыгъэгъэм культурэм ыльэныкыокІэ ІэпІэсэныгъэ ин зиІэ кадрэхэм ягъэхъазырын иамал апэрэу Адыгеим къыритыгъагъ.

Мы еджанІэр къэзыухыгъэхэм республикэм итворческэ коллектив пстэуи Іоф ащышІэ, рагъаджэх, орэдым, къащом ныбжъыкІэхэр ахэцх, дунаим ихъэгъу зэффигъафхэм яценэ анахь дэгъухэм Адыгеим иІэпІасэхэм закъыцагъэлъагъо.

Яфэишъоин шыпкэу тиартист, тимузыкант, тисурэтышІ шІагъохэм Адыгеир аргъушхо, Урысыем имызакъоу, зэрэдунаеуи ахэм осэшхо къащыфаишІы. ИскусствэхэмкІэ республикэ колледжыр ары ахэм ятворчествэ убланІэ фэхъугъэр.

ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытым анахь пшгъэрлэ инэу зэшІуахыгъэрэм ащыцых культурэ кІэным икъэухъумэнрэ ихъэоныгъэрэ ныбжъыкІэхэр къызэрафилэтыхэрэр, лъэпкъым зиужжыжъыныным, ижъырэ творчествэм хъэгъэнхэм ишыпкэу зэрдэлажъэрэр.

Адыгеим итарихъ зыцІэ хъэхъэгъэ кІэлэгъэджэ шІагъохэм псэмыблэжъ, гуэтыныгъэ ин зыхэлъ ІофшІэнэу зэшІуахыгъэм къыкІэкІуагъэх джырэ колледжым гъэхъагъэу ышІыгъэхэр.

ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытым тапэкІи гъэсэныгъэмрэ культурэмрэ яхъбзэ анахь дэгъухэр зэрэлгыгъэкІотэцхтхэм, шІэныгъэ куу зэраригъэгъотыштым, лъэныкыо пстэумкІи зэдэштэныгъэ ахэлъу ныбжъыкІэхэр пІугъэнхэм ыналэ ренэу зэрэтыригъэтыштым тицыхъэ телъ.

Колледжым икІэлэгъаджэхэм, студентхэм, зэкІэ къэзыухыгъэхэм тафэлъаІо псауныгъэ пытэ, насып яІэнэу, Адыгэ Республикэмрэ здыттиэ Хъэгъоу Урысые Федерациемрэ яфедэ зыхэлъ творческэ ублэпІэ пстэуми гъэхъэгъушІухэр ащышІынху!

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэу
Анатолий ИВАНОВ

Адыгэ Республикэм и Президент и Указ

ЩытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ»
зыфилорэр Щ. А. Куфанэмрэ Г. Н. Савицкаямрэ
афэгъэшъошэгъэным ехылаІагъ

Культурэм ыльэныкыокІэ гъэхъагъэу яІэхэм ыкІи ильэсыбэ хъугъэу шІуагъэ кытэу Іоф зэрашІэрэм апае щытхъуцІэу «Адыгэ Республикэм культурэмкІэ изаслуженнэ ІофышІ» зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу:

— **Куфэнэ Шамсэт Арамбий ыпхъум** — гуыт профессиональнэ гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытыр» зыфилорэм икІэлэгъадж,

— **Савицкая Галинэ Николай ыпхъум** — гуыт профессиональнэ гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ къэралыгъо учреждениеу «ИскусствэхэмкІэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Хь. Тхъабысымэм ыцІэкІэ щытыр» зыфилорэм икІэлэгъадж.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
тыгъэгъазэм и 2, 2010-рэ ильэс
N 127

Советым изэхэсыгъу

Урысые Федерацием и Президент и Полномочнэ лыкІоу ЮФО-м щыІэм джэ щызэхэщэгъэ Советым изэхэсыгъо тыгъоснахыпэ Ростов-на-Дону щыкІуагъ, Владимир Устиновым ащ тхъамэтагъор щызэрихъагъ. Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхъакІушынэ Аслъан пшгъэрлэ зэрэфишІыгъэм тэтэу Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат ащ хэлэжъагъ.

2020-рэ ильэсым нэс Къыблэ федеральнэ шъолырым социальнэ-экономикэ хъэоныгъэ зэришІышт стратегием ипроект итегушыІэн ары анахъу ар зыфэгъэхыгъагъэр. Регионым тапэкІэ хъэоныгъэ ышІын зэрильэкІыштым ехылаІагъэу яшІошхэр къыралотыкІыгъэх Урысые Федерацием регион хъэоныгъэмкІэ иминистрэ игуадзэу Александр Викторовым, къэралыгъо научнэушгъэкІо учреждениеу «Урысыем сатыумкІэ ыкІи экономикэ хъэоныгъэмкІэ и Министерствэрэ РАН-рэ япроизводительнэ кІуачІэхэм язэгъэшІэн фэгъэгъэгъэ Советым» итхъаматэ ипшгъэрлэхэр зыгъэцкІэрэ Виктор Разбегиным, Ростов хэкум игубернаторэу Василий Голубевым, Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КъумпІыл Мурат.

Стратегием тегушыІэнхэм ыпэкІэ ЮФО-м хъэхэрэ субъектхэм мы документым Іофышхо дашІагъ. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, мы аужырэ ильэсхэм ежэ истратегие щыІэныгъэм щыпхырышгъэныгъэмкІэ Адыгэ Республикэм лъэбгъэушхо ышІыгъ. Ильэс къэс регион продуктыр нахъыбэу къэхъыжыгъэныгъэмкІэ, зэхъуогъэгъэ бюджетым нахъыбэу фэдэхэр къыхъанымкІэ республикэм гъэхъагъэхэр ышІыгъэх. Инвестиции Іофыр нахъышІоу зэпыфэ хъугъэ, сомэ миллиард 44-рэ хъурэ инвестициехэр капитал шъхъаІэм къыхъагъэх. Сомэ миллиард 41-рэ зыпІуахъащт инвестиционнэ проект 40-м Адыгеим Іоф шадашІэ, социальнэ мэхъанэ зиІэ объекти 100-м ехъу атІупшыгъах.

КъумпІыл Мурат ишІошІкІэ, экономикэ хъэоныгъэм ишІуагъэкІэ Темыр Кавказымрэ Урысыем и Къыблэрэ турист кластер щызэхъащт.

— Къушъхъэ курортэу «Лэгъо-Накъ» зыфилорэр регион зэдэлэжъэныгъэмрэ ЮФО-м и субъектхэм язэкъош зэдэпсэуныгъэрэ ятамыгъэу хъушт. Стратегием къыхъыгъэхэм инэу тафэраз турист-рекреационнэ комплексым хъэоныгъэ егъэшІыгъэным мы документым чІыпІшхо зэрэщырагъэубытыгъэм, — къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Республикэм и Премьер-министрэ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, турист кластерым изэхэщэн Адыгеир фэхъазыр. Туризмэм инфраструктурэ игъэпсын республикэм сомэ миллиардым ехъу щыпІуагъэхъагъах, 2013-рэ ильэсым нэс джыри сомэ миллиард 1,5-рэ къызфагъэфедэщт. Туризмэм зиушъомбгъоу зыригъагъэкІэ, агропромышленнэ комплекси, транспортми, логистикэми хъэоныгъэ ашІэу зэраублэщтыр республикэм иІэшхъэтетхэм къагурыІозэ, мэкъу-мэщым зэхъокІыныгъэхэр фашІынхэм фэхъазырых. ХэтэрыкІхэм якъэхъыжъын, садлэжыным, сэнашъхъэхэм ялэжъын Адыгеим зыригъэушъомбгъушт, былымхэр зыщалыгъышт, чэтхэр зыщахъушт комплексхэр ашІыштых. Цыфхэм нахъыбэу адыгэ къуае аІэкІэгъэхъэгъэным тегъэпсыхъагъэу фермиплІ зэрашІыштым ехылаІэгъэ зээгъыныгъэм кІэтхагъэх.

ЮФО-м социальнэ-экономикэ хъэоныгъэ зэришІышт стратегием тегушыІэхэ зэхъум Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ регионым ипашэхэм анаІэ тыраригъэдзагъ къушъхъэ курортым хъэоныгъэ езымыгъэшІырэ зэшІомыхыгъэ Іофыгъохэм. ГушыІэм пае, Лэгъо-Накъэ ичыІыгу Іахы игыунапкъэхэр, ащ иправовой статус гъэунэфыгъэнхэмкІэ Іофыгъохэр щыІэх. Республикэм зэлыуытырэ чІыгур зэрэщытэу пштэмэ, ащ процент 14-р анахъу къагъэгъунарэ чІыопс чІыпІэхэм атефэ.

— «Экологическэ туризмэм» ипрограммэ игъэцкІэн тэ тыфэхъазыр, чІыопсым зэрар етымыхъу хъэоныгъэ зэрэшІышт, къагъэгъунарэ чІыпІэхэм язэгъэпсыхъан пІудгъэхъащт мытыкур къэтылэжыныу ащ амал кытитышт, — къыІуагъ КъумпІыл Мурат.

Журналистхэм ялгъэу афигъэцкІэгъэ, зэхэсыгъом икІэуххэр зэфихъысыжыгъэ, республикэм и Премьер-министрэ зэрэхигъэунэфыкІыгъэмкІэ, АдыгеимкІэ мэхъанэшхо иІ республикэм щырахъухъэгъэ проектхэмрэ Іофтхъабзэхэмрэ Къыблэ федеральнэ шъолырым социальнэ-экономикэ хъэоныгъэ зэришІышт стратегием чІыпІэ гъэнэфагъэ щаубытыным, ахэр къэралыгъо программэхэм ахагъэхъанхэм ыкІи бюджет мытыку къафатІупшыным.

Советым изэхэсыгъо джащ фэдэу ныбжыкІэхэр экстремизмэм, къолхъэ тынІыхыным зэрапэуцужыхэрэр гъэлэшыгъэн зэрэфаем епхыгъэ Іофыгъоми щыхэплъагъэх.

Адыгэ Республикэм и Президент
ипресс-къулыкъу

ДЕПУТАТХЭМ ЯГЪЭТЭРЭЗЫЖЬЫНХЭМ АХЭПЛЪАГЪЭХ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс, хэбзэлажьы ыкӀи экономикэ политикэмкӀи и комитет ипашэу Мыгу Рэщыдэ тхьамэтагъор щызэрихьэзэ, шкӀогъум и 30-м а комитетым игъэкӀотыгъэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ илофшӀэн хэлэжьагъэх Парламентым и Тхьамэтэ игуадзэу Сапый Вячеслав, АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, финансы хэмкӀи министрэу Долэ Долэтбий, парламент комитетхэм ятхьаматэхэм ащыщхэр, муниципальнэ образованиехэм япашэхэм ащыщхэр, нэмыкӀ депутатхэр. Мэфэ благъэхэм Къэралыгъо Советым — Хасэм

иӀэшт зэхэсыгъом зыщытегущыӀэштхэ Иофгыгъохэм ахаплъэхэзэ, комитетым и повесткэ хагъуэцогъагъэх Адыгэ Республикэм 2011-рэ илъэсымкӀи ыкӀи план пӀагъэу 2012—2013-рэ илъэхэмкӀи иреспубликэ бюджет, джащ фэдэу шӀокӀ зимыӀэ медицинэ страхованиемкӀи Адыгэ республикэ фондым а илъэхэм ателытэгъэ ибюджет ятӀонэрэ еджэгъухэм телытагъэу Парламентым изэхэсыгъо къехьылӀэгъэным фэшӀ депутатхэм къатыгъэ гъэтэрэзыжыныхэм атегущыӀэгъэныр. Джащ фэдэу ахэплъагъэх Адыгэ Республикэм 2010-рэ илъэсымкӀи ибюджет ехьылӀэгъэ законным гъэтэрэзыжыныхэм

хэр фэшӀыгъэнхэм фэгъэхьыгъэ законопроектым, республикэ бюджетыр 2010-рэ илъэсым имэзибгъу гъэцӀкӀэжыгъэ зэрэхьугъэм ехьылӀэгъэ отчетэу министрэхэм я Кабинет къыщагъэхъабыргъэм.

Бюджет комитетым итхьаматэ къызэриуагъэмкӀи, ятӀонэрэ еджэгъум тегъэпсыкыгъэу республикэ бюджетым ехьылӀэгъэ гъэтэрэзыжыныхэм депутатхэм къатыгъ. Ащ нэмыкӀэу бюджетым иапэрэ еджэгъу къыфэгъэзэжыгъэным телытэгъэ гъэтэрэзыжынытӀу депутат купымрэ муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районым» инароднэ депутатхэм я Советрэ къаты-

гъагъ, ау ахэр авторхэм зэкӀахъажыгъэх.

Комитетым хэтхэр гъэтэрэзыжыныхэм псэуэми атегущыӀагъэх ыкӀи ахэм яхьылӀэгъэ голосованиехэр зэхашэхэзэ, зыдырагъэштӀхэр ыкӀи шагъэзыештхэр агъэнэфагъэх. Гъэтэрэзыжыныхэм пшӀыкӀуим щыцэу пшӀыр игъо альэгъугъ, Парламентым изэхэсыгъо хэлэжьэшт

депутатхэм зафагъэзагъ ахэм къадырагъаштэ ашӀоигъоу. Зэхэсыгъом икӀэухым Адыгэ Республикэм и УплъэкӀу-лтытӀокӀо палатэ 2011-рэ илъэсым Иоф зэришӀэштӀым ехьылӀэгъэ планым хэлпӀагъэх, дырагъэштагъ.

СЭХЪУТЭ Нурбий.

Сурэтыр Гэшынынэ Аслъан тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Адыгэ Республикэм изаконодательствэ нахьышӀу шӀыгъэным илахьышӀу зэрэхишӀыхьэрэм, исэнэхьат хэшӀыкышхо зэрэфыриӀэм ыкӀи юристым и Мафэ зэрэхагъэунэфыкыӀэрэм ялхыгъэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щыгъу тхылъ фагъэшъошагъ **Хьоткьо Саньет Хьисэ ыпхьум**, Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие и Правовой гъэорышӀаплӀэ ипашэ.

СПИД-р къызэтедгъэуцон

Уз щынагъом ебэных

Тыгъэгъазэм и 1-р СПИД-м пэуцужыгъэным и Дунэ маф. «Сэ сифитыныгъэхэр сэгъэфедэх. СПИД-р къэгъэуцугъэныр. ШъуигушыӀэ жьугъэцӀкӀэж» — джащ фэдэ цӀэ иӀэу мы илъэсым ар хагъэунэфыкы. Шъхьэм уналэ тырыуегъадзэ ВИЧ-инфекциер къызэузыхэрэм яфитыныгъэхэр къэухъумэгъэнхэм, ящыӀэныгъэ лъызыгъэкӀотэрэ. Изэгъухэр агъотынхэм, сьмаджэхэм япчъагъэ нахь макӀэ шӀыгъэным. Мы Иофгыгъом фэгъэхьыгъэ пресс-конференцие СПИД-м ыкӀи зэпахырэ узхэм ябэныгъэнхэмкӀи Адыгэ республикэ Гупчэм иврач шъхьалэу Людмила Мартяновам джырэблагъэ къытыгъ.

Зэрэдунаеу зыгъэгумэкӀырэ Иофгыгъом пэуцужыгъэнымкӀи журналистхэр медицинэм и ИофшӀэхэм иӀыпӀэгъу къазрафэхьухэрэр зэригуапэр Людмила Мартяновам ипэублэ псалъэ къыщыӀагъ. Мафэ къэс ВИЧ-инфекциер къызэузыр нэбгырэ 7400-рэ дунаим къытехьо, нэбгырэ 5500-р СПИД-м елӀыкы. ООН -м и Генеральнэ Ассамблее мы илъэсым чъэпыгъум и 19-м иӀэгъэ зэхэсыгъом унашъо пашпагъ, апэрэмкӀи, 2015-рэ илъэсым ехьулӀэу ВИЧ-р, СПИД-р зэрэзпахырэ къэгъэуцугъэнэу ыкӀи нахь макӀэ шӀыгъэнэу, ятӀонэрэмкӀи, 2010-рэ илъэсым сьмаджэу Изэгъу зыщыкӀагъэхэм арагъэгъотынэу. Врач шъхьалэм къызэриуагъэмкӀи, Изэн Иофыр дэхэкӀаеу республикэм щызэхэшагъ. Лъэпкэ проектэу «Псауныгъ» зыфиӀорэм ишӀагъэкӀи ВИЧ-инфекциер зилэ нэбгырэ 46-мэ антиретровируснэ терапия акӀу.

УрысыемкӀи ВИЧ-инфекциер

яӀэу нэбгырэ 568217-рэ агъэунэфыгъ, ащ щыцэу 4892-р зыныбж илъэс 15-м нэмысыгъэ кӀэлэцӀыкӀу. 1997-рэ илъэсым, а узыр къызыхагъэщыхэрэр алытэхэу зырагъэжыагъэм къыщыублагъэу, Адыгеим щыпсэурэ нэбгырэ 347-мэ ВИЧ-инфекциер яӀэу агъэунэфыгъ. Ащ щыцэу процент 60-р хьульфыгъ. Мы илъэсым сьмаджэ нэбгырэ 12-мэ ядунай ахьожыгъ. ВИЧ-инфекциер зилэхэр Адыгеим щалыгъэнэу зырагъэжыагъэм къыщыублагъэу, ар къызэузыр ныхэм сабий 40 къафэхьугъ, мы илъэсым нэбгырих. Ахэм ащыцэу нэбгырэ 25-р мысымаджэхэу алытагъ.

Республикэм ВИЧ-инфекциер анахь зыцагъэунэфырэр МыекӀопэ районыр ары, ащ къыкӀэлэцӀокӀо ТэхьутэмыкӀое районыр, ящэнэрэр — къалэу Мыекъуапэ.

Гупчэм иврач шъхьалэу Людмила Мартяновам къызэрэхигъэщыгъэмкӀи, мы илъэсым уз щынагъом зызэриушъомбгъурэр къызэтеуцоу ригъэжыагъ, ныбжыкӀэхэм язэхэшӀыкӀ нахь лъыӀэсы хьугъэ зэрэзыфэсакъыжыныхэ фаер. Ау Иофгыгъо нахь къызыпыкыхэрэр зыныбж гуритым ехьухэрэр ары.

СПИД-м пэуцужыгъэным и Дунэ мафэ епхыгъэу мы мафэхэм республикэм ичӀыпӀэ зэфэшъхьафхэм Иофхьэбзэбэ зэрэщызэхашӀхэр Людмила Мартяновам къыуагъ. Нэбгырэ пэпчэ уз щынагъом зыщыухъумэным, ипсауныгъэ къыухъумэным зэрэпылтын фаер зэхьагъэшӀыкынымкӀи ахэм яшӀагъэ къэкӀошт.

ГЭШЫНЭ Сусан.

Сурэтыр Гэшынынэ Аслъан тырихыгъ.

КЪЭБАРЫКӀЭХЭР

ПшӀэн фае

ИофшӀэнымкӀи федеральнэ къулыкъум къэбархэмкӀи и Гупчэу къалэу Ростов щылэмрэ АР-м ИофшӀэнымкӀи и Къэралыгъо инспекциерэ кӀэщакӀо зыфэхьугъэхэ Иофхьабзэ МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетым джырэблагъэ щыкӀуагъ. Ар республикэ инспекцием ипашэу Сихъу Русьет зэришагъ. Иофхьабзэм пшӀэрылӀэу илагъэр шӀэхэу апшӀэрэ еджаплэр къэзыухынышӀ ИофшӀаплэ лухьаштхэм яфитыныгъэхэр къафалотэныр ары.

ИофшӀэн языгъэгъотырэмрэ ИофшӀаплэм лухьэрэмрэ зэзэгъыныгъэу зэдашӀын фаем ехьылӀагъэу студентхэм игъэкӀотыгъэу къафалотагъ ИофшӀэнымкӀи инспектор шъхьалэм игуадзэу Сергей Амбравцовым. ИофшӀаплэм лухьэхэ зыхьукӀэ тхылъхэм ягъэпсын, лэжьапкӀэу къаратырэр зыфэдизын фаер, зыгъэпсэфыгъо мафэхэм шапхьэм ехьоу Иоф зашӀэкӀи, ащ тегъэрэ ахьшэр къазэрэратын фаер, Иоф зышӀэу еджэрэм фэгъэкӀотэныгъэу иӀэр, нэмыкӀхэмкӀи хэбзэгъэуцугъэу щылэхэм ар къатегущыӀагъ. Нэужым Иоф зышӀэрэм ипсауныгъэ къэухъумэгъэн зэрэфаем фэгъэхьыгъэ псалъэ инспекторэу Игорь Табаковым къышӀыгъ.

Мы зэӀукӀэгъум мэхьэнэшхо

иӀэу къэзэрэу-гъоигъэхэм алытагъ. Илъэсыбэрэ Иоф зышӀагъэхэми яфитыныгъэхэр икӀу фэдиэу зымышӀэхэрэр ахэтых. НыбжыкӀэхэм янеушӀрэ мафэ инспекторхэр ыгъэгумэкӀхэу къафалотагъэхэр гъэ-шӀэгъон ащыхьугъ ыкӀи зыгъэгумэкӀырэ упчӀэхэр студентхэм бэу къатыгъэх. Къалотэгъэ псэури пшӀэнкӀи лыеп, апшӀэрэ еджаплэр шӀэхэу къэзыухыштхэм ащ яшӀагъэ къекышт.

ГЭШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр Гэшынынэ Аслъан зэӀукӀэгъум къыщытырихыгъэх.

Къоджэ щылакI

— Цыфхэм ИофшIэн зэрямыIэм лъэшэу тегъэгумэкIы, — еIо Мухъамэд. — Ащ пае тишIуагъэ зэрдгъэкIыштIым тыпыт. Мэкъу-мэщымрэ былымхунымрэ алъэныкъокIэ программэу шыIэхэм ахэтэгъэлажъэх, былымхэр къащэфынхэмкIэ тадэлэпыIэ. 2006-рэ илъэсым къыщегъэжъагъэу АПК-м епхыгъэ программэм Иоф ешIэшъ, ахъщэ чIыфэу миллионитфым ехъу къоджэдэсхэм банкым къыIахыгъ. Программэм телытагъэу ахъщэр агъэфедэ зыхъукIэ, чIыфэм проценту техъорэм инахыбэр хабзэм афетыжъы. Ежъ цыфхэм апщыныжъынэу къатэфэрэр процентитIу фэдиз нылэп. Ар «дотации» фэдэу цыфхэм къафызэкIэкожы. Къоджэдэсхэр анахъэу зыпытхэр чIыгулэжъыныр ары. Сыд фэдизэу акIуачIэ рахылагъэу егугъугъэхэм, лэжыгъэм уасэу иIэм уигъэрэзэнэу, бай уехъулэнэу щытэп. Мыгъэ бжыхъасэу апхыгъэр гъэрэкIорэм нахыб. Коц гектар мини 2,125-рэ, хъэ гектари 120-рэ, рапс гектари 150-рэ апхыгъ. Ар гъэрэкIо апхыгъагъэм гектар 300-м къехъукIэ нахыб. Цыфхэм къагурэIо амал дэгъу яIэу шыIэнхэм пае чIыгулэжъыным къырагъэтырэм нэмыкI хэIыпIэ зэрямыIэр. Арышъ, илъэс къэс ащ нахъ пыщагъэ мэхъух. Джырэ уахътэм сыд фэдизэу улъыхъугъэкIи амылэжъырэ зы чIыгу гектари къэбгъотыштэп. Былымхуныи пылтых, ау ащ тIэкIу кIэрычыгъэ хъугъэх. Щэм бусэ нахъ макIэ зэрэхъугъэм къыхэкIэу, былымхуным пылхэм япчъагъи зэхашIэу къыщыкIагъ.

Нахыбэу чIыгу зыIыгъхэу, цыфхэм ячIыгу Iахъхэр зылжъхэу фермер 12 фэдиз тIи. Анахъ фермер дэгъухэм ащыщых ОелI Налбий, Бэрэдж Муратэ, Хъамырзэ Ибрахымэ, КIэмэщ Мурадинэ, Болэкъо Мухъаджыр, Хъымыш Руслъанэ, Шэуджэн Юрэ. Ащ нэмыкIэу мэкъумэщыIэ-фермер хъызмэтшIапIэхэу 150-рэ тIи. Ахэр ежъхэм ашъхъэ, яунагъо фэлажъэх, гектари 5—20-м нэсэу алэжы. ЗичIыгу Iахъ язытыгъэхэу агъэлажъыгъэхэм джы къаIахыжъых, ежъхэм зэралэжъыштIым пылтых.

Щыгъушэ Мухъамэд къызэриIуагъэмкIэ, хъакъулахъхэм якъэугъон кIын далъэгъу. Чыгум пае унагъохэм апырэ хъакъулахыр дэхэIаеу къаугъонгъ нахъ мышIэми, джыри сомэ мин 200 фэдиз къамытыгъэу къатенагъ. Мылкъум техъорэ хъакъулахъхэу цыфхэм къахэкIырэр бэп. Транспорт хъакъулахыи ипроцент 30-у къаугъоирэр нахыбэм къатыгъэп. Хъакъулахыхэр къззымытырэ цыфхэм адэгъушIэх, зыгурымыIохэм хыкумым иунашъокIэ суд приставхэм къаларагъэжыжы. Хъакъулахыхэм якъэугъон пIалъэу иIэм зэхъокIыныгъэхэр зэрэфашIыгъэм къыхэкIэу, къыхащт илъэсым яфинанс шыIакIэ нахъ кIын хъунэу Мухъамэд елътэ. Арышъ, хэIыпIэу шыIэхэм яусэх.

— Я 131-рэ Федеральнэ законэу къыдэкIыгъэм тегъэпсыкIыгъэу фитыныгъабэ тIшъэ къыдалъхъагъ, — къэIуатэ Мухъамэд. — Ау мылкъукIэ IэпыIэгъу къытфэхъунхэу а законным ыгъэнафэрэп. ЗэрэхъугъэмкIэ, пшъэрылъэу тIлэхэр нахыбэ, нахъ кIын хъугъэх, ау ащ емылгытыгъэу тиамалхэми къыкIахыгъ. Арышъ, мы Iофым тегъэгумэкIы, зэкIэри тызэрэфаем фэдэу тымыгъэцэкIэшъуми, амалэу тIлэр етэхыIлэ.

Непэ къоджэдэсхэр анахъэу зыгъэгумэкIыхэрэ лъэныкъохэм зыкIэ ащыщ у зы щы лэ жъ э щ т ИофшIапIэхэр чылэхэм зэрадэмытхэр. ЫпэкIэ колхозхэр, совхозхэр, хэбзэ ИофшIапIэхэр тыдэкIи шызэхэщэгъагъэх. Советскэ Союзыр зэхэзыжы, тикъэралыгъо зэхъокIыныгъэшхоу шыкIуагъэхэм ауж хэбзэ ИофшIапIэхэр нахъ макIэ хъугъэх, залыгъын амылэжъы хъуи, нахыбэр зэхэзыжыгъ. Къэнагъэхэри нахъ макIэ ашIыхэзэ, район гупчэхэм адахыжыгъэх. Джы уищыкIэгъэ документхэм апае километрэ пчъагъэ укIон фаеу хъугъэ. Машинэ псынклэ уилэу ар пфызэшIокIымэ дэгъу, ау ащ фэдэ амал нахыбэмэ ялэп.

Анахъ чанхэу, мылкъу

зэIузыгъэкIэн зылъэкIыгъэхэу ыкIи ежъхэм яунэе предпратиехэр, хъызмэтшIапIэхэр къызэIузыхыгъэхэр ашъхъэ ифедэхэм афэлажъэх. Ар дэгъу, ау ИофшIапIэхэр зэкIэми зэрэфаемхэу агъотыхэрэп. Дэгъоу емыджагъэхэми, яIалэхэм

апшъэрэ гъэсэнэгъэагъэоты. Ау еджапIэр къаухэу чылэм къызэгъэзжыкIэ Иоф зыщашIэн агъотырэп, янэ-ятэхэм къаратырэ япенсие тIэкIумкIэ щэлэх. АшIэн зэрэщымыIэм къыхэкIэу, тикIэлакIэхэр ешъоным пыщагъэ мэхъух ыкIи ащ ыпкъ кыкIэу мыхъо-мышIагъэхэр зэрахъэх.

Адыгейм адрэ и чылагъохэм афэдэу къуаджэу Блащэпсынэ дэхэри мы кIыныгъом ымыгъэгъу-мэкIхэу пфэлощтэп. Къоджэ псэуплэм инароднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу Щыгъушэ Мухъамэд къызэрэтиIуагъэмкIэ, къуаджэм ИофшIапIэ зэрэдэмытыр анахъ гумэкIыгъо шъхьалэу ялэмэ ащыщ.

ЯПСЭУКIЭ НАХЫШУ ЗЭРЭХЪУШТIМ ПЫЛТых

МылкъукIэ яIофхэр мыдэгъу дэдэхэми, гъот макIэ зилэхэу, зизакъоу псэурэ нэжъ-Iужъхэу, сабыибэ зилэ унэгъошхоу къуаджэм дэхэр янэплъэгъу рамыгъэкIхэу ары къоджэ псэуплэм инароднэ депутатхэм я Совет итхъаматэу къызэрэтиIуагъэр. КIын ялэми, тхъагъо къафыкIо-кIыгъэми алъэкIырэмкIэ аделэх. Е хъаджыгъа, е дагъа, хэIыпIэу ялэм елътыгъэу яшIуагъэ арагъэкIы. Ащ нэмыкIэу, фермерэу чылэм дэххэри къадэлэпыIэх.

— Апшъэрэ еджапIэхэр къэзыхыгъэ ныбжыкIэхэм чылэм къызэгъэзжыкIэ ИофшIапIэ зэрамыгъотырэм, бздэжэшIэным пыщагъэ зэрэхъухэрэм инэу тегъэгумэкIы, — еIо Мухъамэд. — Мы Иофыгъом пае къоджэ зэхэхъэхэр зэхэтэхъ, лэкIэо пIэпчэ инахыжъхэр къетэгъэблагъэх, хэIыпIэу шыIэхэм тIасэ. Къутырэу Игнатевскэмрэ Блащэпсынэрэ япхыгъэу зы участкIэ тIи. Арэу щыт нахъ мышIэми, чылэм зэшIохыгъэ мыхъугъэ гумэкIыгъоу дэлъыр бэ. Ащ пае къоджэ псэуплэм идепутатхэр къыхэдгъэлажъэхэи, ныбжыкIэхэр ешъохэу гъогум темытынхэм, мыхъо-мышIагъэу зрахъэхэрэр нахъ макIэ шыIэгъэнхэм пае чэщырэ дежурствэхэр тхыныхэу унашъо тшIыгъэ. Джащ фэдэу зэIукIэм къыщытIэтырэ Иофыгъохэм ащыщых нысашэм шъоным нахъ макIэ шыIыгъэныр, зыныбжэ имыкIыгъэ Iэ-тахъохэм шъон пытэхэр ямыщэгъэнхэр ыкIи ащ ешъуагъэхэр джэгъухэм адэмыгъэхъэгъэнхэр. ЫпэкIэ хэбзэ дахэу тIагъэхэм ныбжыкIэхэр атетщыжыныхэу тыфай. Ащ нэмыкIэу нэшхэи-гъом ифэлэ-фашIэхэми татэгущыIэ. КIын къызыфыкIо-кIыгъэ унагъом амалышхо имыIэми, зилэ-кIэ нахыбэм енкъо-кIэу ыIозэ чIыфэ ештэшъ, зэрэчылэу ыгъэшхэнэу фежъэ, джэгъу горэм укIуагъэм фэдэу Iанэ зыIыхыгъэ

хэр ашIых. Нэужым чIыфэу къаштагъэр ерагъэу апщыныжы, ащ гунахыи къыхэкIы. Нэшхэи-гъом цыфэу къеколлагъэхэр зрагъашхэхэрэм имызакъоу, шхын зэмылIужыгъохэр зэрылIэ IальмэкIыри араты. Зы уахътэ горэм IальмэкIэ гошыныр зэпядгъэгъэуагъэ, ау джыри къырагъэжъжыгъэ. Тэ тызыфаер кIын зилэ унагъом хъадэм епхыгъэ фэлэ-фашIэхэр нахъ псынклэ къызэрэфэхъуштым тызэдеусэныр ары. Мы гумэкIыгъор тиефэндхэм къалэтыгъ. Тэри ар игъо шыпкъэу тлытагъэ ыкIи адедгъэштагъ.

Джащ фэдэу чылэм ищыIэкIэ-псэукIэ тытегушIэзэ, къэбзэ-ныгъэм изытэти зэхэтымыфын тлъэкIыгъэп. ТигушIэгъу къызэрэтиIуагъэмкIэ, мыгъатхэ экскаваторэу къаратыгъэм ишIогъэшхо къаIыгъэ. Ар къызыфагъэфедэзэ къуаджэм икъэбзэ-ныгъэ нахышIу зэрашыштIым пылтых. ПIэлъэ гъэнэфагъэм телытэгъэ чIыпIэ агъэнэфагъэу, ащ хэIыжъхэр, унэгъо пыдзафэхэр ращалэх. Тхъамафэм къыкIоцI шэ, пIлэ тракторы дэкIызэ, чылэм иIэгъо-блэгъу щыратэкъугъэхэр къаугъоих, хэIитэкъуплэм ащэх. Цыфхэри гузакъоу къызылэIухэкIэ тракторы афагъаIо. Хабзэм диштэу хэIыр зэрашэлэшт полигоныр зэрямыIэм пае тазырхэр рагъэтыхэу къызэрэхэкIырэр тхъаматэм къыIуагъ. Ау зэкIэ шпэхъэу ащ къыдилыгъэхэрэм атетэу полигоныр бгъэпсын зыхъукIэ ахъщэхэу тегъэшт. Джы дэдэм ар афызэшIокIыштыгон.

Джащ фэдэу къоджэдэхэр непэ анахъ зыгъэгумэкIыхэрэм ащыщ къуаджэм дэтыгъэ «IэпыIэгъу псынклэр» зэрэдахыжыгъэр. Джы зипсауныгъэкIэ гузэжъогъу чIыпIэ ифэгъэ сымаджэм «IэпыIэгъу псынклэм» къеджэным пае гъунэгъу поселкэу Элитым врачхэр къырищынхэ

фаеу хъугъэ. Дэгъу ар игъом псынклэу къаIомэ. Ау мыхъурэ щыIэп, гузэжъогъу ифагъэм а такыкIэ зауэри шIуабэу къыхэкIы. Аруштэу зыкIашыгъэми ушъхъагъу гъэнэфагъэхэр зэриIэхэр Щыгъушэ Мухъамэд хигъэунафыкIыгъ. Ащ къызэриIуагъэмкIэ, унашъоу къыдагъэ-кIыгъэм къызэрэдилыгътэрэмкIэ, нэбгырэ мини 10-м къыщымыкIэу зыдэс къуаджэр ары нылэп «IэпыIэгъу псынклэхэр» зыдэтынэу щытыр. Ащ къыхэкIэу къуаджэм дэтыгъэм Iутхэр нахъ макIэ ашIыхы, поселкэу Элитым рапхыжыгъэх. Мафэрэ къуаджэм дэт амбулаториэм Иоф ешIэ. ИлъэсикIэ узэкIэIэ-бжъэм, врачхэр икъуштыгъэхэп, Кошхъаблэ къыращыхэти, сыхъати 3-4 Иоф ашIэштыгъэ. Джы сыхъатыр 8-м къыщегъэжъагъэу 3-м нэс амбулаториэм терапевт чIэсэу цыфхэм шIалэз. Джащ фэдэу мафэрэ къащIэзэнхэ алъэIынэу амбулаториэм пIэ-кIори 10 фэдиз чIэт. Сымэджэ-щым чIэIынэу фэмыхэр мыщ къаIохэзэ ящыкIэгъэ IэпыIэгъухэр шаратых.

— Федеральнэ целевой программэу «Къуаджэм исоциальнэ хэхъоныгъэхэр» зыфилорэм къыдхэлъытагъэу гъэрэкIо къыщегъэжъагъэу зашъохэрэ псыр къоджэдэсхэм алэкIэгъэхъэгъэным Iуж тит, — еIо тхъаматэм. — ГъэрэкIо метрэ 330-рэ икууагъэу псыр къызыщычIащырэ скважинэр аубырыугъ, метрэ 25-рэ зилъэгъгъэ башнэр агъэуцугъ. ГъэрэкIо километрэ 13-м ехъу, мыгъэ километрэ 12 икIы-хъагъэу трубэхэр зэбгырытшыгъэх. Джыри километрэ 11 — 12 фэдиз къыхащт илъэсым зэбгырытшынуу къытфэнагъ. Бэ темышIэу гурыт еджапIэм ишагу башнэр шыдгъэуцугъ. Мыш дэжыым къэлогъэн фае мы программэм игъэцэкIэжыным мылкъукIэ тыхэлэжъэн фаеу зэрэщы-

тым тIофхэр къызэригъэхы-лъэхэрэр. Цыфхэми яахъщэу сомэ минитIу зырыз къыхадгъэлъхъан фаеу мэхъу. Армыр-мэ, районым ибюджет ахъщэ закIокIэ пфэшIыштэп. Ащ пае хэIыпIэу шыIэхэм тIасэ. Псэу тызашъорэм изытет уигъэрэзэнэу щытыгъэп. «Джырэ нэс тызымыгъэлаIагъэм къэнэжыгъэм тигъэлэна?» аIоу къоджэдэсхэм зэхэтэхы. Псым изытет зау-лъэкIум къызэрэнэфагъэмкIэ, шIум, жъэжыем мыжъо изыгъэхъорэ пшахъор псым хэлъэу къыдэкIо. Ащ фэдэу узхэр зилэхэр нахыбэу къызыагъэщыгъэхэр тэ тичылэ шыпсэухэрэр ары. Джар тIлэубытыпIэу, джы псы дэгъум фэдэ къуаджэм къыдэ-тэгъащэ. КъэмыIуагъи хъуштэп трубэхэм ячIэIыхъан ыпкъ кы-кIэу гъогухэм языхэти зэщы-къуагъэ зэрэхъугъэр. Арышъ, ИофшIэнхэр зэкIэ зытыуххэкIэ гъогухэр дгъэцэкIэжыштых. Мыгъэ политическэ партиеу «Единэ Россия» икъутамэу Адыгейм шыIэм ишIуагъэ къытигъэкIи, урамэу Школынэм асфальт тфытыралъхъагъ.

Ащ нэмыкIэу цыфхэр ыгъэ-гумэкIхэу бэрэ къызыкIэупчIэ-хэрэм ащыщми Мухъамэд ты-щигъэгъозагъ. Ар чылэм икIэу губгъомкIэ пхырыкIэзэ Мые-къуапэ екIоллэрэ гъогу кIэкIым Иоф зэрэлъымыкIуатэрэр ары.

— Блащэпсынэ щышхэу къуаджэм ыкIи Мыекъуапэ адэхэм тызэхыхы, ащ мыжъо теттэ-къогагъ, — еIо тигушIэгъу. — Ау гухэкI нахъ мышIэми, ас-фальт тетлхъанэу амал тIлэп. АщIэ тыкыгъэгъугъагъ Ар-м и Президент, ау финанс кризисым ыпкъ кыкIэу гъэцэкIагъэ хъу-гъэп. Арэу щытми, лъэшэу ты-щэгъуыи мыщкIэ Правитель-ствэм ишIуагъэ къытигъэкIынэу. Аруштэу зыхъукIэ километрэ 45-кIэ Мыекъуапэ нахъ пэблагъэ тыхъушъ.

ТызэдэгущыIэгъу икIэухым Мухъамэд тызэрэщигъэгъоза-гъэмкIэ, ауужыр илъэси 5—6-м къуаджэм сабыеу кыдэхъухъэ-хэрэм япчъагъэ зидунай зыхъо-жыгъэхэм анахыи нахыбэ хъу-гъэ. Арышъ, ар тыгу къыдэзы-щэрэ лъэныкъохэм ащыщ. КIэ-лэщыкIу IыгъыпIитIуи къуаджэм дэт, ахэм сабыи 200-м ехъу ачIэс. IыгъыпIитIуи языхэти уигъэрэзэнэу щыт. Ащ нэмыкIэу, гъэрэкIо сомэ миллионитIу пэIуагъахыи, гурыт еджапIэр ка-питальнэу агъэцэкIэжыгъэ. Ышъ-хъэ профнастилкIэ зэблахъугъ, пластиковэ шъхъаныгъупчъэхэр хагъэуцагъэх, фабэр зэрыкIорэ трубэхэр кIэхэмкIэ зэблахъугъэх. Мыгъэ гаскIэ Иоф зышIэрэ ко-тельнэр кIэу афагъэуцугъ. Арышъ, еджэнымкIэ кIэлэщыкIухэм амалышIухэр еджапIэм щыраIэх.

Ащ къыкIэлъыкIоу шыIэкIэ-шIу тIлэу тыпсэуным фэбэнэгъэ тиветеран лъапIэхэу чылэм щып-сэухэрэм такIэупчIагъэти, ащ фэдэхэу нэбгыритф нахъ чылэм къызэрэдэмынэжыгъэм тыща-гъэгъозагъ. Мыгъэ зы ветеран бзылъыгъэ хабзэм IэпыIэгъу кыригъи, унэ фашъыгъ. Гукау нахъ мышIэми, тиветеран лъа-пIэхэр тыгу къызыкIыжъхэрэр ТекIоныгъэм и Мафэ къэблагъэ зыхъукIэ ары нылэп. Джащыгъум Кошхъаблэ район администраци-ем ипашэ иунашъокIэ предпри-нимательхэр, фермерхэр къы-хигъэлажъэхэзэ ахэм ахъщэ IэпыIэгъухэр аратых.

КIАРЭ Фатим.

Сурэтым итыр: **Щыгъушэ Мухъамэд.**

ШУ ЗЫФАПШІЭРЭР КЪЫЮТЭЖЬЫ

Сэкъатныгъэ зилэхэм я Дунэе мафэ ехъулэу Хьакурынэхъаблэ щызэхашцгъэ юфтхъабзэм цыф маклэп хэлэжъагъэр. Жыгъом фэзыгъэзагъэхэу гъот маклэ зилэхэм, нэжъ-лужъхэу зипсауныгъэ кыкличыгъэхэм, ибэу къэнэгъэ сабийхэм мылькуклэ яшлуагъэ арагъэклынм фэшл марафоныр АР-м лъэпкъ культурэмклэ и Гупчэ апэрэу зехищагъ.

апае такъыфэшъошт. Зыныбжъ хэклотагъэхэм тиорэдхэри, тикъашъохэри якласэх.

Адыгэ шъуашэхэр зэпэжъыужъхэу ныбжыкълэм ашыгъэу пчэгум кыхъэхэи, лъэпкъ къашъохэр къашыгъэх. Адыгэмэ ятарихъ, яискусствэ ибайныгъэхэр самодетельнэ артистмэ лупклэу къашъом ыбзэкълэ къагъэлъэгъуагъэх.

Гъонэжыкыко Аскэррэ Мырзэ Дзэпшрэ зэдаусыгъэ ордэу «Си Адыгеир» культурэм и Унэ иансамблэ дахэу кылуагъ. Упчэжъыгъу Альбинэ ыгъэсэрэ къэшъокло купым хэтмэ кызэрэталуагъэу, юфтхъабзэм ныбжыкълэбэ зэрэхэлажъэрэр гушлуагъоу щыт.

Псанэ афэхъушт

шлушлагъэ зилэмэ къафэгущлуагъ. Пшыжъхъаблэхэм, хъатыгъужыкыуаехэм, къэбыхъаблэхэм, нэмыкълэхми щытхъу тхылъхэр аритыжыгъэх.

Отэщыкыо Аслъан ашлэ

Ащ ыцлэ зэхэхэм кызыщыралом, бэрэ лэгу фытеуагъэх. Кълэлэцлыкълэу джэгуплэхэр зэрафигъэпсыгъэхэр, нэнэжъэу Куценкэм зычлэсышт унэр зэрэфишыгъэр, нэмыкълэ юфышлхэри зэхэхэр зезыщэрэмэ къалотагъэх. Отэщыкыо Аслъан пчэгум кызысэхэм кызыщытхъужыгъэп. Акъыл зыхэлъ гуапшысэу кылуагъэм бэмэ таригъэгупшысагъ.

Цыфыр ышхыщтым щымы-

Блэгъожъ Мыхъамодэ, Емшыкыо Аскэр, Мерэм Аскэр, Шъэоцлыкълэ Рэмэзанэ, Сихъу Фатимэ, Тутарыщэ Нурыет, нэмыкълэхми купым хэтхэу лъэпкъ ордэхэр кылуагъэх. Зэхэхэм зэрэхэлажъэхэрэр юфшлэгъэ дэгъуклэ зыфалъэгъужыгъ.

Сэкъатныгъэ зилэхэр, кълэлэцлыкълэу ибэхэр искусствэм нахъышлоу фэцэгъэнхэм фэшл музыкальнэ лэмэ-псымэхэр шлухъафтын афашыгъэх. Сэкъатныгъэ зилэм ыгу кълэлэтынм бэп ищыклагъэр. Гушылэ фабэклэ гъашло, угу пыкырэр фэшэй. А гупшысэр зыдалыгъэу марафоным хэлэжъагъэр маклэп. Ацлэ къетымыломи, яшлушлагъэ кыхэдгъэщыцэ, «тхъашъуегъэпсэу» зэхэщакломэ ацлэклэ ятэлъожы.

Лъэпкъ лэмэ-псымэхэм, лэшлагъэхэм якъэгъэлъэгъон фэгъэхыгъэ зэнэкъокъур зызфахысыжыкым Къулэ Амэрбий

клэу, мылькур къебэклэу мэлсэуми, насыпышло мыхъун ылэ-кышт. Ышгъхэ фишлэрэм изакъоп цыфыр зыгъэбайрэр. Гуклэгъоу кыхъафэрэм, адэгощэн зэрилэкълэрэм клуачлэ кыхелъхъ.

— Цыфмэ шу афэсшлэн зэрэслэкълэрэм сегъэгущло, — кыщицуагъ зэхэхэм Отэщыкыо Аслъан.

Къэклорэ илъэсым марафоныр къэралыгъо гъэпсыклэ илэу зэхэщэгъэнэу ветеранхэр кыкълэлъэгъэх.

Зэхэхэр адыгабзэкълэ зэрашагъ — ар юфшлэгъэ дэгъуклэ тэлъыт.

Марафоным тигъэшлыгъэ гупшысэмэ яхъылэгъэ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» кыхэтыуыщтых.

**ЕМТИЛЪ
Нурбий.**

Сурэтхэр Хьакурынэхъаблэ кыищытырахыгъэх.

Лъэпкъ культурэм и Гупчэу Хьакурынэхъаблэ дэтым кыищыцэлъахыгъэ къэгъэлъэгъонхэр гъэшлэгъонх. Шъэжъ зилэ хъулыфыгъэхэмрэ бзылфыгъэхэмрэ къалуатэрэм уегъэгъуазэ.

Адыгэмэ къуаджэм псэуклэу щырялагъэм гуклэ уфашэ Хъатыгъужыкыуаерэ Къэбыхъаблэрэ яцлыф лэпэласэхэм. Цууклэ Мыхъамодрэ Цуамыкыо Марыетрэ пкыгъо пэпчэ къэбар хэхыгъэ кыра-луалэ.

«Зибэ пшлэрэм урылаз» — джары къэгъэлъэгъоным зэреджагъэхэр. Хъасанэкыо Хъамедэ чыклэ ышыхъэгъэхэ чэухэр, адыгэмэ нахъыпэкълэ чыфунэу ашлыщтыгъэхэр илэшлагъэхэмклэ къегъэлъагъох.

Гупыкълыр кызыщечэжъэрэр

Ащ зэхэхэм къэклотлагъэхэр зэрэтегушылэхэрэм тылпылбагъ. Адыгэ Республикэм лъэпкъ культурэмклэ и Гупчэ идиректорэу Къулэ Амэрбий, ащ илэфшлэгъухэу Бэшкэкыо Къэралхъан, Кълэмэщ Светланэ, юфтхъабзэм изэхэщэн кълэщакло фэхъугъэ шлэныгъэлъэгъоу Едыдж Батырай, Шэуджэн районым иадминистрации культурэмклэ игълэорышлалэ ипашцэ Шышэ Рустем, нэмыкълэхри зэгъусэхэу къэгъэлъэгъонхэм яплыгъэх. Къулэ Амэрбий къуаджэхэм, фэшхъаф псэуплэхэм къаращыгъэ пкыгъоухэм тарихъ мэхъанэу ялэр, лэпэщысэхэр зышыхэрэм ясэнаушыгъэ хигъэуэфыкыгъ.

Гупыкълыр цыфым ылэклэ аритырэм кыизэрэщечжъэрэм, шу зышлэ зышлэиогъор игупыкылэ кызэрэхэщырэр зэлуклэм кыищалуагъ.

Шэуджэн районым иадминистрации ипашцэ игуадзэу Мэрэтыкыо Аслъан «Гуклэгъум и Мафэ» хэлажъэрэмэ лъэшэу зэрафэрэзэр зэхэхэм кыищилуагъ. Шу зышлэ зышлэиогъор къелъэлфэхэ ежэрэп. Ежъ-ежырэу ылэклэ афищэным фэхъазыр.

Къашъом ыбзэ дахэ

Искусствэм ехъылэгъэ программэу «Гуклэгъум и Мафэ» фэгъэхыгъэм ягуапэу хэлэжъагъэх кышъуаклохэу Лъэпцлэрышэ Заремэрэ Быщтэкыо Адамэрэ.

— Тэ тыныбжыкълэ, нэжъ-лужъхэм тиамалклэ тишлуагъэ ятэгъэкы, — къалуатэ Лъэпцлэрышэ Заремэрэ Быщтэкыо Адамэрэ. — Яузхэр ащыдгъэгъупшэнхэм, язэщыпэ уахътэ тедгъэуным

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдзыгъэжыкълыр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ юфхэмклэ, лэклэб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмклэ ыкълэ къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

**Редактор
шхъалэр**

**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыдэшылэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

редактор шхъалэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшгъэдэклэжъ зы-хыыр секретары:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын юфхэмклэ, телерадиокъэтынхэмклэ ыкълэ зэлъы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыллэ гълэорышлалэ, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-тыхэрэм мышгыпкъагъэу къахафэхэрэмклэ къэзытхыгъэхэм пшгъэдэ-кыжъ ахы. Къатхэрэмрэ гъэзетым шылажъэхэрэмрэ яеплыкълэ зетемыфэн ылэ-кышт. Гъэзетеджэхэм кыитфагъэхырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкълэ къэзытхыгъэхэм алэклэдгъэхъажыхэрэп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчъагъэр
4668**

**Индексхэр
52161
52162**

Зак. 3292

Хэутыным узшыклэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр 18.00
Зыщыклэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхъатыр 18.00